

Formaðurin í Felagnum Rækjuskip:

Orð og myndir: Jan Müller

Vit skula fiska við meira enn fimm skipum við Svalbard samstundis

— næsta ár um tann nú nútímansgjørði og lutvíst útbygdi føroyski rækjuflotin skal kunna klára seg

Hóast avmarkingin í rækjuveiðini við Svalbard í sáttmálanum fyri 1983 ikki hevur elvt til stórar trupulleikar hjá rækjubátunum í ár — so eru heilt náttúrligar grundir fyri hesum. Tvey stór skip hava fingið loyvi at fiska aðrastaðni og tvey skip hava verið til umbygging.

Men í 1984 fara vit at merkja sviðan av sáttmálanum sum varð gjørdur við norðmenn í fjør, har vit lótu okkum avmarka til í mesta lagi at hava fimm skip á rækjuveiðu við Svalbard samstundis. Tvs. — um so er, at hesin sáttmálin verður endurnýggjaður uttan broytingar. Formaðurin í Felagnum Rækjuskip, Jóhan á Plógv heldur, at vit í minsta lagi mugu hava 7 skip samstundis við Svalbard í 1984, um flotin skal kunna fiska, sum hann eigur. Tá eru hvørki Reynsatindur ella Giljanes komin inn í myndina.

Tíðindablaðið Sosialurin hevur talað við hann.

— Tá eg skal lita afturum bak so má eg viðganga, at vit í felagnum Rækjuskip eru ikki forðaðir stórvægis í rækjuveiðuni við Svalbard.

Bert einaferð hendi tað, at bátar orsakað av markingini til fimm skip samstundis, ikki kundu fara til Svalbard. Tað vóru Kjelur og Vesturland sum tá á staðin fóru til Grønlands. Men tað gjørdi so kortini, at teir gingu ein ov langan túr í Grønlandi.

— Men orsøkin til hesa gongdina, er hon jú ikki tann, at bæði Fame og Sólborg hava fiskað til virki í Canada og Grønlandi, og tí Kjelur og Svalbard hava verið á skipasmíðju til umbyggingar.

— Jú, tað er rætt.

— Men heldur tú, at hetta, at vit ikki hava brúkt møguleikan at fiska við fimm skipum samstundis, kann gera, at norðmenn fara at siga so sum so, at tá vit ikki hava havt fyri neyðini at fiska við fimm skipum samstundis, so er sáttmálin í lagi og kanska er tað orsøk til at minka um talið á skipum?

— Tað er rætt. Landsstýrið hevur eisini kikið niður á okkum. Ti vit ikki hava fiskað við fimm skipum samstundis.

Bert 9 skip

— Men hvi hava tit tá fra felagnum Rækjuskip mælt frá, at Giljanes fekk loyvi at fiska við Svalbard, nú tað kortini var pláss fyri honum?

árinum. Síðani er komið inn í myndina, at bæði Sólborg og Fame hava fingið fiskiloyvi aðrastaðni. Skuldi tað ikki verið nóg mikið til at endurskoða stöðuna?

— Tað er púra rætt.

— Men hvi ikki taka Giljanes inn sum royndarskip tá?

— Tað hevði møguliga borið til, men eg trúgvi ikki landsstýrið gjørdi nakað við tað.

Øðrvísi í 1984

— Men hvussu verður so gongdin komandi ár.

— Tað kann gerast ein heilt øðrvísi stöða í 1984, um vit framvegis bert sleppa at fiska við fimm skipum. Ti nú vilja allir helst sleppa at fiska við Svalbard. So stöðan frá í ár fer als ikki at endurtaka seg í 1984 — tvørturímót.

Jóhan á Plógv visir á, at tey skip, sum hava fiskað við Svalbard í ár, hava fingið tað besta úrslitið. Einki skip hevur klárað seg betur enn Karina, og hon hevur bert fiskað við Svalbard. Karin hevur fingið fyra fullar tórar uppá eini 280 tons hvør.

— Men er hetta ikki ein rættliga trupul stöða hjá Felagnum Rækjuskip. Fyrst biðja tit landsstýrið um ikki at geva loyvi til nýggjar rækjubátar, ti tit

skulu hava fimm skip á økinum samstundis, og síðani visir gongdin, at tað bert hava verið umleið 3 skip samstundis!

— Tað er rætt, at hetta er ein ring stöða. Men grundgevingin er so tann, at tvey skip hava verið á verkstað og tvey fiska aðrastaðni.

Eg trúgvi ikki, at Felagðið Rækjuskip vil mæla til at geva loyvi til fleiri skip at fiska rækjur við Svalbard, enn tey 9, sum eru í letuni — við verandi sáttmála.

Nei til nýggjar limir

Við tí sáttmála, sum er við 9 skipum siga vit, at tað er heilt burturvið, at vit geva loyvi til nakað annað skip skip at fiska rækjur við Svalbard, enn tey 9 skip, og vit longu hava 9 skip.

Eg trúgvi heldur ikki vit geva nøkrum loyvi at koma inn í felagið Rækjuskip við teimum avmarkingum, sum eru í veiðumøguleikum í dag. Tað vit fáa í Grønlandi er smábýtt, so tað fáa møguliga nýggj skip ikki burturav. So hava tey bert Svalbard at lita á.

Skulu tvey so stór skip sum Giljanes og Reynsatindur fiska við Svalbard í longri tíð og vit verða av-

Framhald á síðu 23

Norðmenn og vit

Føroyski rækjuflotin, sum einaferð taldi millum 15 og 20 stórri go smærri skip, telur í dag bert 9 skip.

Tá gongdin við fiskiskapinum í Grønlandi gjørdist meira og meira dýpur, var ilt hjá rækjuskipunum at fáa endarnar at rækka saman. Fleiri skip vórðu seld og fleiri sáttmálar um sølu vóru í umbúnað.

Henda gongdin tyktist at fara at taka grundarlagið undir tí fyrr so stásiliga føroyska rækjuflotanum, sum var tann, ið av fyrstan tíð byrjaði rækjuveiðu av ávlarum á djúpum vatni í Grønlandi.

Men bráðliga kom Svalbard undan kavi. Føroyskir rækjubátar vóru nakrir av teimum fyrstu til at finna nýggjar rækjuleiðir í Barentshavinum.

Hetta gav monnum nýggjar vónir, og sum ikki einaferð í føroyskari veiðusegu, ynsktu allir at luttaka í hesum nýggja ævintýrinum.

So kom Noregssáttmálin, sum skerdi okkara veiðufloa til 9 skip tilsamans og 5 skip samstundis á leiðini kring Svalbard.

Bæði politikarar og vinnumenn hava verið sera misnøgdir við henda sáttmála, ti hann hevur skert okkara møguleikar fyri neyðugari umbygging og møguligari útbygging av rækjuflotanum.

Nú er so skjótt eitt ár farið og vit skulu aftur til at tingsast við norðmenn.

Norðmenn munnu halda seg hava nøkur góð kort á hondini. Teirra góðu kort eru, at tað í ár í meðal hava verið 3 rækjuskip á fiskileiðini við Svalbard samstundis. Vit hevdu loyvi til 5 og tað vóru vit sera misnøgdur við.

Nú fara norðmenn at visa á, at okkara tørvur í veruleikanum er ikki so stórur. Tá er so spurningurin hvat okkara menn fara at siga. Sjálvsagt merkir hetta, at okkara floa er undir umbygging, og tí svar nokk til norðmenn.

Tað er so ikki fyrr enn í komandi ári, at veruligu trupulleikarnir fara at visa seg, um vit framhaldandi skulu loyva norðmonnum at avmarka okkum.

Ti við eini útbygging av flotanum verður tað als ikki nokk við loyvum til fimm skip, sum norðmenn í fjør álögdu okkum. Tað verður neyðugt at hava enn fleiri skip á økinum samstundis.

Og nú er so frammi í kjakinum, at teir báðir trolarnir Giljanes og Reynsatindur vilja sleppa upp í part eisini. Fyri at bera seg mugu teir fiska rækjur ein part av árinum, siga reiðararnir.

Limirnir í Felagnum Rækjuskip kenna seg sum er ov nøgv skerðar og er tað tí náttúrligt, at teir ikki ynskja, at fleiri skip skulu fiska við Svalbard enn tey ásettu 9 (5 í senn).

Hvussu vikur og vendir, so liggur øll ábyrgdin í hondunum á landsstýrinum. Ynskir landsstýrið at fleiri enn fimm skip skulu veiða samstundis? Og um so er, hvussu nógv!

Um landsstýrið ætlar at útvega Giljanesi og Reynsatindi loyvi eisini, so verður neyðugt, at vit í hvussu so er hava 8—10 skip á fiskileið samstundis!

Samstundis, sum hetta verður skrivað eru norðmenn í ferð við at útbyggja sín rækjuflota sum ongantíð fyrr í seguni. Nýggj skip koma aftur og smærri skip verða skift út við risastórar trolarar.

Hesar spurningar venda vit aftur til í næstum. Her er mangt áhugavert, sum enn ikki er komið fram í dagsins ljós.

Og allir upplýsingar um norsku útbyggingina av rækjuflotanum eru gull verdir fyri okkum.

Ti skulu hesir upplýsingar fram.

Jóhan á Plógv her í samrøðu við norska fiskimálaráðharran, Thor Listau í Føroyum fyrr í ár